

**VALSTYBINĖ LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMO**

N U T A R I M A S
DĖL ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PAVADINIMŲ DARYMO IR RAŠYMO TAISYKLIŲ

1996 m. birželio 13 d. Nr. 55
Vilnius

Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos kolegijai pritarus (1996 m. gegužės 30 d. nutarimas Nr. 36), nutaria patvirtinti Švietimo įstaigų pavadinimų darymo ir rašymo taisykles (pridedama).

KOMISIJOS PIRMININKAS

A. ROSINAS

PATVIRTINTA

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos
prie Lietuvos Respublikos Seimo
1996 m. birželio 13 d. nutarimu Nr. 55

ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ PAVADINIMŲ DARYMO IR RAŠYMO TAISYKLĖS**Bendroji dalis**

1. Darant ir rašant ikimokyklinio ugdymo įstaigų, bendrojo lavinimo ir aukštesniųjų mokyklų, profesinio mokymo, taip pat papildomojo ugdymo ir neformaliojo švietimo įstaigų pavadinimus, reikia vadovautis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės dokumentais, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo nutarimais, laikytis lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos taisyklių. Kalbamieji pavadinimai turi būti lakoniški, aiškūs, juose reikia vengti nebūtinės informacijos.

2. Šios taisyklės taikomos visoms švietimo įstaigoms, kurios veikia Lietuvos Respublikoje.

3. Pavadinimas, be žodžių, nusakančių įstaigos tipą, privalo turėti bent vieną tikrinį skiriamosios reikšmės žodį (vietovardį, asmenvardį, simbolinį vardą) arba bendrinius skiriamosios reikšmės žodžius ir atitikti jos statusą.

4. Negali būti pavadinimų, kurie:

4.1. sutampa su registruotais ar pateiktais registruoti pavadinimais;

4.2. sutampa su valstybių, tarptautinių ir tarptautinių vyriausybinių organizacijų pavadinimais;

4.3. be asmens sutikimo turėtų jo pavardę;

4.4. gali klaidinti visuomenę dėl įstaigos buveinės (adreso), veiklos pobūdžio ir mokymo lygmenų.

5. Žodis Lietuva pavadinime gali būti vartojamas tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės leidus.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos ir bendrojo lavinimo mokyklos

6. Valstybės ir savivaldybių lopšelių-darželių, darželių, darželių-mokyklų, bendrojo lavinimo mokyklų pavadinime nurodoma vietovė (miestas, miestelis ar kaimas) ir ugdymo įstaigos tipas, nerašant žodžių *miesto*, *miestelio*, *kaimo*, *bendrojo lavinimo* (ikimokyklinių ugdymo įstaigų pavadinimuose galima rašyti ir žodį vaikų). Pvz.: *Vilniaus 10-asis lopšelis-darželis (arba Vilniaus 10-asis vaikų lopšelis-darželis)*, *Birštono vidurinė mokykla*, *Lazdijų vidurinė mokykla*. Jei darželis ar mokykla yra ne rajono centre, jų pavadinime nurodomas rajonas. Pvz.: *Kauno r. Rokų lopšelis-darželis*, *Raseinių r. Nemakščių darželis*, *Trakų r. Grigiškių darželis-mokykla*, *Utenos r. Juknėnų pradinė mokykla*, *Telšių r. Lieplaukės pagrindinė mokykla*.

Pastaba. Jei ugdymo įstaiga yra tiesiog pavaldi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ar kuriai kitai ministerijai, taip pat apskrčiai, pavadinime rajonas nerašomas. Pvz.: *Vievio sanatorinė mokykla(*)*.

7. Jei mieste yra ne viena kurio nors tipo ugdymo įstaiga, tai darželis ar mokykla dar gali turėti:

7.1. arba gatvės, miesto dalies, miesto teritorijoje atsidūrusios vietovės pavadinimą. Jis rašomas be kabučių. Pvz.: *Vilniaus Žemynos vidurinė mokykla*, *Vilniaus Žvėryno vidurinė mokykla*, *Kauno Kalniečių vidurinė mokykla*. Šis pavadinimų darymo būdas yra pagrindinis;

7.2. arba numerį (numeris rašomas prie skaitmens pridėdant įvardžiutinės formos galūnę: *1-asis*, *1-oji*, *2-asis*... (negalima rašyti *Nr. 1*, *Nr. 2*, *pirmasis* ir pan.). Pvz.: *Kauno 32-asis darželis*, *Vilniaus 43-ioji vidurinė mokykla*;

7.3. arba su kabutėmis rašomą švietimui ir mokslui prasmingą ar vaiko psichologiją atitinkantį simbolinį pavadinimą. Pvz.: *Prienų „Žiburio“ gimnazija*, *Druskininkų lopšelis-darželis*

„Žibutė“. Simboliniai pavadinimai daugiausia praktikuotini ikimokyklinio ugdymo įstaigoms įvardyti.

Mokyklų simboliniai pavadinimai rašomi kilmininko linksnio forma (*Prienų „Žiburio“ gimnazija, Vilniaus „Minties“ vidurinė mokykla, Vilniaus „Vyturio“ pradinė mokykla*), o darželių – kilmininku arba vardininku (*Kauno darželis „Boružė“ arba Kauno „Boružės“ darželis*).

Pastaba. Jei mokykla ar darželis turi simbolinį pavadinimą, jame negali būti rašomas numeris. Pvz.: *Visagino lopšelis-darželis „Gintarėlis“* arba *Visagino 9-asis lopšelis-darželis*, bet ne *Visagino 9-asis lopšelis-darželis „Gintarėlis“*.

8. Ugdymo įstaigos gali būti pavadintos krašto istorijai ir kultūrai nusipelnusių žmonių, taip pat svarbių istorinių datų ir įvykių vardais. Pvz.: *Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazija, Vilniaus Vladislavo Sirokomlės vidurinė mokykla, Zarasų r. Dusetų Kazimiero Būgos vidurinė mokykla, Vilniaus Sausio 13-osios vidurinė mokykla*.

Pastaba. Įžymaus žmogaus vardu pavadintos ugdymo įstaigos pavadinime rašomas visas vardas ir pavardė.

9. Privačių ugdymo įstaigų pavadinimuose administracinė-teritorinė priklausomybė nenurodoma – žymimas tik steigėjo vardas ir pavardė arba vien pavardė. Pvz.: *Danutės Šlušnienės pradinė mokykla, Irenos Petkutės darželis** (gali būti ir *Šlušnienės pradinė mokykla, Petkutės darželis*).

10. Nevalstybinės švietimo įstaigos pavadinime vietovės nuoroda gali būti, jei:

10.1. steigėjų – bendruomenių, taip pat bendrų su užsieniu ir užsienio organizacijų – pavadinimuose jau yra miesto, miestelio ar kaimo vardas. Pvz.: *Biržų akcinės pieno bendrovės lopšelis-darželis(*)*;

10.2. nenurodomas privačios mokyklos ar darželio steigėjas. Tokiais atvejais privalu žymėti įstaigos priklausomybės tipą (*privatus, -i, nevalstybinis, -ė*). Pvz.: *Kirtimų privatus darželis(*)*;

Pastaba. Jei įstaiga turi simbolinį vardą, vietovė pavadinime nenurodoma. Pvz.: *„Versmės“ privati pradinė mokykla*.

10.3. steigėjų yra daugiau kaip du. Šiuo atveju steigėjai pavadinime nevardijami ir rašomas miesto, jo dalies, miestelio ar kaimo pavadinimas arba simbolinis vardas, pridedant žodį *nevalstybinis, -ė, privatus, -i*. Pvz.: *Visagino nevalstybinė pradinė mokykla(*)* arba *„Atomo“ nevalstybinė mokykla(*)*;

10.4. steigėjas įvardijamas apibendrintai (*katalikų, evangelikų, profesinių sąjungų*). Pvz.: *Klaipėdos katalikų pradinė mokykla(*)*, *Vilniaus evangelikų darželis(*)*, *Panevėžio krikščionių pradinė mokykla(*)*, *Šiaulių darbininkų sąjungos darželis(*)*.

Pastaba. Valstybės ir savivaldybių lopšelių-darželių, darželių ir mokyklų pavadinimuose nerašytini žodžiai *katalikų, evangelikų, krikščionių* ir kt.

11. Darželių ir mokyklų pavadinimams netinka išplėstiniai veiklos aspektų apibūdinimai su žodžiais *pakraipos, krypties* ir kt. Pvz.: *Kretingos estetinės pakraipos darželis-mokykla „Pasaka“*, *Vilniaus specializuota humanitarinės-estetinės pakraipos darželis-mokykla, Marijampolės ypatingo ugdymo mokykla-darželis* (turėtų būti: *Kretingos darželis-mokykla „Pasaka“* arba *Kretingos „Pasakos“ darželis-mokykla*. Koreguojant pateiktuosius Vilniaus ir Marijampolės darželių-mokyklų pavadinimus, derėtų pasitelkti vietovės ar simbolinį vardą.

Pastaba. Valstybės ir savivaldybių lopšelių-darželių, darželių ir mokyklų pavadinimuose nerašytina mokomosios kalbos nuoroda (*lietuvių, lenkų, rusų, žydų* ir kt.).

12. Ugdymo įstaiga, kurią sudaro mokykla ir internatas, vadintina *internatine mokykla*. Pvz.: *Švenčionėlių internatinė mokykla, Vilniaus 3-ioji internatinė mokykla*.

13. Ugdymo įstaigos, anksčiau vadintos vaikų namais, vadintinos vaikų globos namais. Pvz.: *Kuršėnų vaikų globos namai, Vilniaus 3-ieji vaikų globos namai*.

14. Ugdymo įstaigų pavadinime, kuriose mokosi vaikai, turintys fizinių ir intelekto sutrikimų, rašomas žodis *specialusis (-ioji)*. Pvz.: *Vilniaus specialusis darželis „Vyturėlis“*, *Jiezno specialioji internatinė mokykla*. Šis žodis taip pat rašomas ir pavadinimuose internatinių ugdymo įstaigų, kuriose auklėjami koreguotino elgesio vaikai ir paaugliai. Pvz.: *Gruzdžių specialieji vaikų globos namai*.

Žodį *specialusis (-ioji)* gali atstoti vaikų negalės įvardijimas. Pvz.: *Vilniaus kurčiųjų internatinė mokykla, Lietuvos aklių ir silpnaregių ugdymo centras, Šiaulių logopedinė internatinė mokykla, Kauno silpnaregių internatinė mokykla.*

15. Bendrojo lavinimo mokyklos, kuriose mokosi suaugę žmonės, vadinamos *suaugusiųjų mokyklomis*. Pvz.: *Vilniaus 14-oji suaugusiųjų vidurinė mokykla.*

Jaunimo mokyklomis vadintinos tokios ugdymo įstaigos, kuriose mokosi įprastinėje bendrojo lavinimo mokykloje laikinai nepritapę paaugliai. Pvz.: *Vilniaus jaunimo mokykla.*

Aukštesniosios mokyklos

16. Aukštesniųjų mokyklų pavadinime reikia nurodyti vietovę, kurioje yra mokykla (jei ji valstybinė), arba steigėją (jei mokykla privati, bendruomeninė, bendra su užsieniu, užsienio), mokyklos tipą (*aukštesnioji mokykla, kolegija (ne koledžas), konservatorija*), aukštesniojo mokslo sritį arba profilį. Pvz.: *Vilniaus aukštesnioji elektronikos mokykla, Klaipėdos aukštesnioji jūreivystės mokykla, Joniškėlio aukštesnioji žemės ūkio mokykla, Šiaulių konservatorija, Algimanto Lukoševičiaus aukštesnioji verslo ir prekybos vadybos mokykla.*

Nevalstybinių aukštesniųjų mokyklų pavadinime vietovės vardas rašomas 10 punkte numatytais atvejais. Pvz.: *Vilniaus privati aukštesnioji referentų mokykla(*)*.

17. Jei mokyklai yra suteiktas įžymaus žmogaus vardas, pavadinime rašomas visas vardas ir pavardė. Pvz.: *Kauno Juozo Gruodžio konservatorija.*

18. Mokyklos steigėjų vardų galima nerašyti. Pvz.: *Kalesinskių aukštesnioji liaudies amatų mokykla (arba Dalios ir Zigmo Kalesinskių aukštesnioji liaudies amatų mokykla).*

19. Mokyklų pavadinimuose reikia vengti neinformatyvių, tautologiškai vartojamų žodžių. Pvz.: *Aukštesnioji aktorinio meno mokykla, Aukštesnioji teatro meno mokykla* (turi būti: *Aukštesnioji aktorių mokykla, Aukštesnioji teatro mokykla*).

20. Kadangi valstybinės aukštesniosios mokyklos yra nepavaldžios rajonui, jų pavadinime rajonas nenurodomas. Pvz.: *Rietavo aukštesnioji žemės ūkio mokykla.*

Profesinio mokymo įstaigos

21. Profesinio mokymo įstaigos pavadinime, be žodžių *mokykla* arba *centras*, turi būti vietovės pavadinimas (jei mokykla valstybinė) arba nurodytas steigėjas (jei mokykla privati, bendruomeninė, bendra su užsieniu, užsienio), žodžiai, apibendrinantys gamybos ar paslaugų sferą (*politechnikos, lengvosios pramonės, prekybos, statybos, taikomosios dailės, žemės ūkio ir t. t.*). Šis pavadinimų darymo būdas yra pagrindinis. Pvz.: *Klaipėdos politechnikos mokykla, Kauno lengvosios pramonės mokykla, Kauno prekybos ir verslo mokykla, Zarasų žemės ūkio mokykla, Antano Damulio individualios įmonės „Paslauga“ mokymo centras.* Galima daryti pavadinimus, nurodant profesiją. Pvz.: *Alytaus siuvėjų mokykla.*

Nevalstybinių profesinio mokymo įstaigų pavadinime vietovės vardas rašomas 10 punkte numatytais atvejais.

22. Jei mieste yra ne viena to paties profilio mokykla, tokios profesinio mokymo įstaigos gali turėti miesto dalies vardą, numerį arba simbolinį pavadinimą. Pvz.: *Vilniaus 1-oji politechnikos mokykla, Vilniaus 3-oji politechnikos mokykla, Kauno Šančių politechnikos mokykla(*), Vilniaus „Palangos Juzės“ siuvėjų mokykla(*)*.

23. Mokyklos pavadinime neturėtų būti įvardytos daugiau kaip dvi gamybos sferys ar profesijos. Pvz.: *Šilutės turizmo ir buitinių paslaugų mokykla, Klaipėdos laivų statytojų ir remontininkų mokykla.*

24. Pataisos darbų kolonijų profesinės mokyklos vadintinos specialiosiomis. Pvz.: *Alytaus specialioji profesinė mokykla, Panevėžio specialioji profesinė mokykla.*

25. Kadangi valstybinės profesinės mokyklos yra nepavaldžios rajonui, jų pavadinime rajonas nenurodomas. Pvz.: *Cirkliškio žemės ūkio mokykla.*

Papildomojo ugdymo įstaigos

26. Papildomojo ugdymo įstaigų pavadinime turi būti žodžiai, žymintys vietovę, kurioje yra įstaiga (jeigu ji valstybinė), arba steigėją (jeigu įstaiga privati, bendruomeninė, bendra su užsieniu, užsienio), įstaigos ugdomąją veiklą, jos profilį (*muzikos, meno, dailės, kūrybos, saugaus eisimo ir t. t.*), taip pat žodžiai *mokykla, namai, rūmai, centras, kursai, studija*. Šiam reikalui neteiktini žodžiai *stotis, kombinatas, skyrius*. Pvz.: *Druskininkų muzikos mokykla, Joniškio meno mokykla, Kauno moksleivių kūrybos namai, Marijampolės dailės mokykla, Helmos Bakūnienės užsienio kalbų kursai*. Jei ne rajono centre esanti papildomojo ugdymo įstaiga yra rajoninio pavaldumo, jos pavadinime nurodomas rajonas. Pvz.: *Šalčininkų r. Eišiškių muzikos mokykla, Plungės r. Platelių muzikos mokykla*.

Nevalstybinių papildomojo ugdymo įstaigų pavadinime vietovės vardas rašomas 10 punkte numatytais atvejais.

27. Jei įstaiga yra plataus profilio, jos ugdomąją veiklą apibūdinančių žodžių pavadinime gali ir nebūti. Pvz.: *Jonavos moksleivių namai*.

28. Prie žodžio *mokykla* nerašomi pažyminiai *vaikų, moksleivių, jaunimo*. Tokius pažyminius gali turėti žodžiai *namai, rūmai, centras, kursai, studija*. Pvz.: *Vilniaus r. Nemenčinės muzikos mokykla (ne vaikų muzikos mokykla)*. Bet: *Ignalinos moksleivių namai, Kauno moksleivių kūrybos namai, Rokiškio moksleivių darbo ir kūrybos centras*.

29. Kaip ir kitos mokyklos, aptariamiosios įstaigos gali turėti numerį, miesto dalies ar simbolinį pavadinimą, jos gali būti pavadintos įžymių žmonių vardais. Pvz.: *Kauno 1-oji muzikos mokykla, Vilniaus 4-oji muzikos mokykla, Kauno Senamiesčio jaunimo centras, Vilniaus „Ąžuoliuko“ muzikos mokykla, Vilniaus Broniaus Jonušo muzikos mokykla, Jurbarko Antano Sodeikos muzikos mokykla, Prienų r. Veiverių Antano Kučingio meno mokykla*.

30. Jei papildomojo ugdymo įstaigos steigėja yra aukštoji ar aukštesnioji mokykla, pavadinime tai nurodoma. Pvz.: *Panevėžio konservatorijos vidurinė muzikos mokykla**.

31. Tautinių bendrijų įsteigtų sekmadieninių mokyklų pavadinimuose paprastai pateikiama tautybės nuoroda. Pvz.: *Ukrainiečių sekmadieninė mokykla*.

Neformaliojo švietimo įstaigos

32. Suaugusiųjų švietimo įstaigos pavadinime turi būti žodžiai, žymintys vietovę, kurioje veikia įstaiga (jei ji yra valstybinė), arba steigėją (jeigu ji privati, bendruomeninė, bendra su užsieniu, užsienio), įstaigos profilį, paskirtį ar pobūdį (*suaugusiųjų, mokytojų, švietimo ir kt.*), taip pat žodžiai *mokykla, centras, kursai, institutas*. Pvz.: *Lietuvos pedagogų kvalifikacijos institutas, Klaipėdos suaugusiųjų mokymo centras, Marijampolės mokytojų švietimo centras, Sigito Morkūno pynimo mokykla, Elenos Petraitienės užsienio kalbų kursai*.

Jei steigiama neformaliojo švietimo įstaiga, siūlanti įvairius ilgalaikius ar trumpalaikius kursus suaugusiems (dailės, muzikos, etninės kultūros, sveikos gyvensenos ir kt.), ji gali būti vadinama *liaudies universitetu*. Pvz.: *Kauno liaudies universitetas(*)*.

* Čia ir toliau taip žymimi pakoreguoti arba sumodeliuoti pavadinimų pavyzdžiai.